ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

SCHOOL ADMINISTRATORS' LEADERSHIP IN THE 21st CENTURY AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER NAKHONSITHAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE

[1]ศิวนาถ จิตโรจน์, [2]รัฐพร กลิ่นมาลี และ [3]นพรัตน์ ชัยเรือง

[1]Siwanart Jitrote, [2]Rattaporn Klinmalee and [3]Nopparat Chairueng

[1]มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ประเทศไทย

[1]Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

[1]kru.orae@gmail.com

Received: May 19, 2024; **Revised**: June 27, 2024; **Accepted**: August 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 2) ศึกษาประสิทธิผลสถานศึกษา 3) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา และ 4) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 477 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อทั้งฉบับ 0.96 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิผลสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่

---

[1]นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

[2] อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

[3] อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ในระดับมากที่สุด 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา ได้แก่ ผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้นำเชิงมนุษยสัมพันธ์ ผู้นำด้านการสื่อสารโน้มน้าวใจ ผู้นำด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์ และผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ สามารถอภิปรายความผันแปรของประสิทธิผลสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา ได้แก่ ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษา พัฒนาตนเองด้านภาษาและด้านเทคโนโลยี เพื่ออยู่ร่วมกับสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติตนให้เป็นผู้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงพร้อมปรับตัวทุกสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ สนับสนุนให้บุคลากรมีสื่อ นวัตกรรมที่สามารถใช้ได้ทุกสถานการณ์ สนับสนุนความสามารถ ความสนใจของนักเรียน สนับสนุนการเข้าร่วมแข่งขันทักษะ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและมีอาชีพในอนาคต

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21, ประสิทธิผลสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research are 1) To study the leadership of administrators in the 21st century 2) To study the effectiveness of educational institutions. 3) To study the leadership of administrators in the 21st century that affects the effectiveness of educational institutions and 4) Guidelines for developing the leadership of executives in the 21st century, The sample group in this research were about 477 people of school administrators and teachers in Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Area 2. The tools used were interviews and questionnaires. There was a consistency index value for each item in the entire version of 0.96 and a reliability value for the entire version of 0.97. Statistics used included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Pearson's correlation coefficient analysis was performed, including multiple regression analysis and analyze content. The results were found: 1) Executive leadership in the 21st century, overall and in each aspect at the highest level 2) Educational institution effectiveness, overall and each aspect is at the highest level 3) Leadership of administrators in the 21st century affects the effectiveness of educational institutions are leaders in digital technology, interpersonal leadership, persuasive communication leader, leader in creating interactions and visionary leader. It can discuss variations in educational institution effectiveness by statistically significant at the .01 level

and 4) Guidelines for developing the leadership of administrators in the 21st century that affect the effectiveness of educational institutions include studying educational management guidelines. Develop yourself in language and technology in order to effectively co-exist with global society. Behave to be a person who is ready to accept change and adapt to every situation that may occur. Support personnel to have media and innovation that can be used in every situation. Support students' ability and interest. Support participation in skills competitions. Focus on students having a systematic thinking process and having a career in the future.

Keywords: Administrators' Leadership in The 21st Century, Effectiveness of school

บทนำ

ในการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงมีคำสำคัญอยู่สองคำคือภาวะผู้นำ (Leadership) และการบริหาร (Management) ซึ่งทั้งสองคำนี้มีความหมายแตกต่างกัน และเพื่อให้เข้าใจความหมายของสองคำนี้ อย่างลึกซึ้งให้จำว่าในช่วงเริ่มต้นที่มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ เราจะใช้ภาวะผู้นำ เมื่อเหตุการณ์สงบลงแล้ว บุคลากรในหน่วยงานปรับตัวได้แล้ว เหตุการณ์เข้าร่องเข้ารอยแล้ว เราจะใช้การบริหารจัดการในการดำเนินการหรือปฏิบัติงาน และเมื่อใดที่จะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้ง หรือวงจร PDCA จะต้องหมุนวนอีกครั้ง เราจะต้องมาใช้ภาวะผู้นำอีก ภาวะผู้นำจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องฝึกฝนและพัฒนาเพราะเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง (วงศ์พัทธ์ ธิติโชติศักดิ์, 2564, 23)

ในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันที่รุนแรงองค์กรต่างๆ จะต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่ดำเนินไป การขับเคลื่อนองค์กรต้องอาศัยการมีผู้นำที่ดีและเก่ง มีความรู้ มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดทิศทางขององค์กร เพื่อให้ทีมงานผู้ตามเป็นผู้ที่เดินอยู่ในทิศทางที่ผู้นำกำหนด หากผู้นำกำหนดทิศทางผิด ไม่มีภาวะผู้นำที่ดีเหมาะสมกับยุคสมัย เส้นทางแห่งความสำเร็จย่อมเกิดขึ้นได้ยาก ทีมงานผู้ตามย่อมเกิดความสับสนในการปฏิบัติอย่างแน่นอน และในที่สุดองค์กรย่อมแตกความสามัคคี ในทางตรงกันข้ามหากผู้นำมีภาวะผู้นำที่ดีสอดคล้องกับยุคสมัย ย่อมทำให้ทีมงานผู้ตามยอมรับ เกิดศรัทธาและมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ จนสามารถนำทีมงานทั้งหมดไปสู่เส้นทางแห่งความสำเร็จตามเป้าหมายได้ (วิโรจน์ สารรัตนะและคณะ, 2561, 262) ผู้นำจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ริเริ่มทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องอาศัยพฤติกรรมหรือการกระทำหลาย ๆ อย่างของผู้นำ

เพราะความไม่แน่นอน ความเปลี่ยนแปลง คือสิ่งที่ทุกองค์กรหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากองค์กรใดมีผู้นำที่มีความสามารถ ย่อมสามารถพาองค์กรก้าวผ่านความไม่แน่นอนไปได้ โดยยังคงไว้ซึ่งทีมที่เหนียวแน่นและแข็งแรง ดังนั้นการใช้แบบภาวะผู้นำนั้นต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมสอดคล้องกับสังคม เหตุการณ์ สถานการณ์ และบุคคล คือความสามารถในการปรับตัวและมีความยืดหยุ่นว่าสถานการณ์ใดควรจะใช้แบบภาวะผู้นำใดหรือควรจะบูรณาการแบบภาวะผู้นำหลายแบบเข้าด้วยกันในการแก้ปัญหาและการพัฒนาที่ดีขึ้นนั่นเอง (วงศ์พัทธ์ ธิติโชติศักดิ์, 2564, 23)

ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคดิจิตอลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในทุกด้าน ทั้งทางด้านวิทยาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาโรงเรียนให้มีความก้าวหน้าตามเป้าหมาย จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยทั้งหมดในโรงเรียนผนึกกำลังเป็นหนึ่งเดียว ประสานสัมพันธ์ให้มีพลัง ผลักดันให้เกิดการปฏิรูปทั้งโรงเรียน บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคือผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ให้ร่วมกันจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการประเมินสภาวการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาไทย เนื่องจากผู้บริหารเป็นจักรสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศและสภาพที่เอื้อต่อการพัฒนาการสร้างสรรค์คุณภาพการเรียนการสอน ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เป็นบทบาทที่ละเอียดอ่อนและมีความสำคัญ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำ สามารถกระตุ้นและเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ (อัจฉรา นิยมาภา, 2561, 50-63)

สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มีภารกิจในการกำกับดูแล ประสาน สนับสนุนการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เสมอภาค เท่าเทียม มีคุณภาพ มีความรู้ คู่คุณธรรมและจริยธรรม นำไปสู่การเตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการแข่งขันของประเทศ โดยมีทิศทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ มีเขตพื้นที่บริการครอบคลุมพื้นที่ 8 อำเภอ จาก 23 อำเภอ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย อำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอพิปูน อำเภอนาบอน อำเภอบางขัน อำเภอถ้ำพรรณรา และอำเภอช้างกลาง โรงเรียนในสังกัด 188 โรง จำนวนข้าราชการครู 1,940 คน จำนวนนักเรียน 35,171 คน มีวิสัยทัศน์คือเป็น

องค์กรชั้นนำ น้อมนำศาสตร์พระราชา พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสู่การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

การปฏิรูปการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่ออนาคตของประเทศไทย ทำให้เกิดการปรับตัวขนานใหญ่เพื่อขับเคลื่อนการบริหารงานการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีระบบและคล่องตัวมากขึ้น มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับระบบราชการบริหารงานแผ่นดิน กระทรวงศึกษาธิการจึงเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ความเป็นเลิศของในการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพและประสิทธิผล จึงเป็นหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องขององค์การทางการศึกษาทุกระดับ (Saruda, C., 2017) ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นหน้าที่หลักที่องค์กรด้านการศึกษาต้องรับผิดชอบในการวางนโยบาย การบริหารจัดการด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพมีความสามารถเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งสติปัญญาจิตใจ ร่างกาย และสังคม เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาการเจริญเติบโต เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21

คุณภาพการศึกษาเป็นผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาหลายด้านด้วยกัน ทั้งนี้คุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการศึกษา (Hayden and Thomson, 2007, 7) ตามแนวคิดของ ฮอยและมิสเกล (Hoy & Miskel, 2008, 294) ที่พบว่าประสิทธิผลขององค์การหรือโรงเรียนเป็นผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งพิจารณาจากการบรรลุเป้าหมาย การบริหารภายใน การปรับตัว และความพึงพอใจ และผลผลิตที่สำคัญคือคุณลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Owens, 2004 ; Hoy & Miskel, 2008) การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิผลและสอดคล้องกับแนวการปฏิรูปการศึกษานั้น ได้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรา 34 (2) มีฐานะเป็นนิติบุคคล การกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีอิสระมีความเข้มแข็งในการบริหารเพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชนและท้องถิ่น ดังนั้นประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นผลสำเร็จของการบริหารโรงเรียนที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนในการทำงานร่วมกันเพื่อให้งานด้านบริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย และบรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารโรงเรียน ตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย1) ด้านบริหารวิชาการ 2)

ด้านบริหารงบประมาณ 3) ด้านบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, 28 – 121)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและสนใจศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยศึกษาตามความคิดเห็นของครู ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารนำไปเป็นข้อมูลในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอนเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 180 คน และครูผู้สอนจำนวน 2,000 คน รวมทั้งสิ้น 2,180 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิโดยใช้ขนาดของ

สถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง ใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ครูจำนวน 2,000 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน และผู้วิจัยได้เผื่อความคลาดเคลื่อนไว้ร้อยละ 10 จึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิโดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง ใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 180 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 คน รวมทั้งสิ้น 477 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย ผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 3 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผลปรากฏดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้าน (n = 477)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21	$\overline{X}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ
ผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	4.59	.422	มากที่สุด
ผู้นำเชิงมนุษยสัมพันธ์	4.67	.401	มากที่สุด
ผู้นำด้านการสื่อสารโน้มน้าวใจ	4.67	.451	มากที่สุด
ผู้นำด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์	4.67	.394	มากที่สุด
ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	4.70	.426	มากที่สุด
โดยรวม	4.66	.340	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$= 4.66) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีภาวะผู้นำสูงสุดคือ ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ($\overline{X}$= 4.70) รองลงมาคือผู้นำด้านการสื่อสารโน้มน้าวใจ ผู้นำด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์ และผู้นำเชิงมนุษยสัมพันธ์ ($\overline{X}$= 4.67) และน้อยที่สุดคือ ผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ($\overline{X}$= 4.59)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผลปรากฏดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลสถานศึกษา	$\overline{X}$	S.D.	ระดับประสิทธิผล
ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	4.64	.409	มากที่สุด
ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.54	.383	มากที่สุด
ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก	4.63	.443	มากที่สุด
ความสามารถในการแก้ไขปัญหาในโรงเรียน	4.67	.455	มากที่สุด
โดยรวม	4.62	.373	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$= 4.62) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีประสิทธิผลสูงสุดคือ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาในโรงเรียน ($\overline{X}$ = 4.67) รองลงมาคือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.64) และน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\overline{X}$ = 4.54)

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 และ ตัวแปรทั้ง 6 ตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรของภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดกับประสิทธิผลสถานศึกษา คือ ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .724 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ ผู้นำเชิงมนุษยสัมพันธ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .683 และสามารถร่วมทำนายได้ร้อยละ 75.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = .160 + .261(X_1) + .210(X_2) + .199(X_3) + .182(X_4) + .106(X_5)$

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้บริหารอยู่กับสังคมโลก ก้าวทันโลก ก้าวทันเทคโนโลยี มีการตั้งโครงการศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ และสร้างเครือข่ายสถานศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำมาพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาตนเองด้านภาษา และสนับสนุนส่งเสริมบุคลากรในหน่วยงานได้พัฒนาตนเองให้มีทักษะด้านภาษา พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีให้ทันยุคสมัยศตวรรษที่ 21 ปฏิบัติตนให้เป็นผู้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และพร้อมปรับตัวในการทำงานทุกสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต สนับสนุนความสามารถ ความสนใจของนักเรียน จัดการแข่งขันทักษะภายใน สนับสนุนการเข้าร่วมแข่งขันทักษะตามสถานที่ต่าง ๆ ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ และมุ่งเน้นให้นักเรียนมีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และมีอาชีพในอนาคต

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ 2566 เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยการ

ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษา พัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งให้เป็นผู้วางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล พัฒนาขีดความสามารถของข้าราชการพลเรือนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ 2566 เกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการ และการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล โดยการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ 4.0 ด้วยนวัตกรรม และการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน (Digitalize Process) การเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูล (Sharing Data) การส่งเสริมความร่วมมือ บูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ปรับปรุงประสิทธิภาพของเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้งานเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับระบบราชการ 4.0 สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ในทุกเวลา ทุกสถานที่ ทุกอุปกรณ์และทุกช่องทาง ปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยยึดหลักความจำเป็นและใช้พื้นที่เป็นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในระบบการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในตำแหน่งและสายงานต่าง ๆ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของส่วนราชการให้เป็นไปตามกลไกการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีโครงการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญและท้าทายยิ่งขึ้น โลกปัจจุบันเต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ สังคมมีความหลากหลายมากขึ้น บทบาทของผู้อำนวยการไม่ได้จำกัดอยู่แค่การบริหารงานทั่วไป แต่ต้องเป็นผู้นำทางการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ สามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง พัฒนานวัตกรรม และสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการอบรมและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดี และมีความพร้อมในการพัฒนาสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล แก้วคูหา (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วยด้านบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านชักนำ จูงใจ โน้มน้าวใจ ด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์

และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรสา มาสิงห์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา สรุปว่า ผลการศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการมีความเห็น สอดคล้องกันว่าทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการวางแผน ทักษะการสร้างทีมงาน และ ทักษะการแก้ปัญหา ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยในระดับ มากมี 2 ทักษะ คือ ทักษะการสื่อสารและทักษะ การจูงใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวัตสัน Watson (2000) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของผู้นำภาคเอกชน ประเทศแคนาคา พบว่า ผู้นำในเอกชนรับรู้ถึงความสำคัญอย่างมากเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์ การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการเรียนรู้ ทักษะการสอน การเจรจาต่อรองทักษะระหว่างบุคคล จริยธรรม ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ การแก้ปัญหาความคิดริเริ่ม ความอดทน การใช้เทคโนโลยีและการตื่นตัวกับกระแสโลกาภิวัตน์เป็นความสามารถของผู้นำ การปรับวิธีการลดขนาดกำลังคนในการทำงานและยอมรับในความหลากหลายของสังคมที่มีความสำคัญด้วยเช่นกัน

2. ประสิทธิผลสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ 2566 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย การยกระดับคุณภาพการศึกษา การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัยโดยการเร่งปลูกฝังทัศนคติ พฤติกรรม และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้และสร้างภูมิคุ้มกันควบคู่กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเชิงบวกและสร้างสรรค์ พร้อมทั้งหาแนวทางวิธีการปกป้องคุ้มครองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา เสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบพรสวรรค์ ความสนใจ ความถนัดในอาชีพของตนเอง ด้วยการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ทั้งในห้องเรียน สถานประกอบการ รวมทั้งการเรียนรู้ ผ่านแพลตฟอร์มและห้องดิจิทัลให้คำปรึกษาแนะนำ พัฒนาและบูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างตรรกะ

ความคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลให้นักเรียนไทยสามารถแข่งขันได้กับนานาชาติ พัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) สำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัลในโลกยุคใหม่ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้มีความทันสมัย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น และการเสริมสร้างวิถีชีวิตของความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง จัดการเรียนรู้ตามความสนใจรายบุคคลของผู้เรียนผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มที่หลากหลายและแพลตฟอร์มการเรียนรู้อัจฉริยะที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนคุณภาพสูงรวมทั้งมีการประเมินและพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมการให้ความรู้และทักษะด้านการเงินและการออม (Financial Literacy) ให้กับผู้เรียน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะและผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการส่งต่อไปยังสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะระดับการศึกษาภาคบังคับ เพื่อป้องกันเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน พัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ ซึ่งประสิทธิผลสถานศึกษามีผลมาจากปัจจัยหลายด้าน เช่น ปัจจัยการบริหาร ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยด้านทรัพยากร และปัจจัยด้านชุมชน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กำหนดทิศทาง และเป้าหมายของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง สร้างแรงบันดาลใจ มีทักษะการศึกษาเป็นอย่างดี และส่งเสริมการทำงานเป็นทีม บริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญพิชชา มีแก้ว (2562) ได้ศึกษา การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษาเนื่องจากสถานศึกษามีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์มีทักษะในการบริหารงาน มีการวางแผนปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มีการมุ่งพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและมีความตั้งใจในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 และ ตัวแปรทั้ง 6 ตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรของภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดกับประสิทธิผลสถานศึกษา คือ ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ ผู้นำเชิงมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้เป็นเพราะภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 มิติ มีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิผลสถานศึกษา ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สามารถกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนให้กับสถานศึกษาสามารถโน้มน้าวใจผู้อื่นให้ร่วมมือกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย สร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรในสถานศึกษามีขวัญกำลังใจในการทำงาน ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สื่อสารโน้มน้าวใจ และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา เหลืองาม (2562) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562) ได้ศึกษา การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่าการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า มีจำนวน7 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (P <.01) โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคือ การบริหารวิชาการ และ การบริหารงบประมาณ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .806 ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ การบริหารวิชาการ และความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .220 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ประทุมสุวรรณ ได้ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่านำมาวิเคราะห์จำนวน 6 ด้าน มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้เทคโนโลยี และทักษะการทำงานเป็นทีม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ ดีที่สุด

คือ ทักษะการตัดสินใจ รองลงมา ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้เทคโนโลยี และทักษะการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา ได้แก่ ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษา พัฒนาตนเองด้านภาษาและด้านเทคโนโลยี เพื่ออยู่ร่วมกับสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติตนให้เป็นผู้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงพร้อมปรับตัวทุกสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ สนับสนุนให้บุคลากรมีสื่อ นวัตกรรมที่สามารถใช้ได้ทุกสถานการณ์ สนับสนุนความสามารถ ความสนใจของนักเรียน สนับสนุนการเข้าร่วมแข่งขันทักษะ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและมีอาชีพในอนาคตทั้งนี้เป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ 2566 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย โดยการเร่งสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตามประเมินผลการดำเนินการ และแสวงหาสถานศึกษาที่ดำเนินการได้ดีเยี่ยม (Best Practice) การยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบพรสวรรค์ ความสนใจ ความถนัดในอาชีพของตนเอง พัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษาคอมพิวเตอร์ ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะและผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน การสร้างโอกาสและความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย โดยการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล การพัฒนาทักษะอาชีพโดยการส่งเสริม และสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนทุกช่วงวัยเพื่อการมีงานทำ การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะแนวใหม่ Performance Appraisal (PA) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) พัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆ พัฒนาขีดความสามารถของข้าราชการพลเรือนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต การพัฒนาระบบราชการและบริการภาครัฐยุคดิจิทัล โดยการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ 4.0 ปรับปรุงประสิทธิภาพของเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้งานเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้

อย่างมีประสิทธิภาพ การขับเคลื่อนกฎหมายทางการศึกษา โดยการเร่งรัดการดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองและแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อรองรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนให้มีภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เพื่อคุณภาพการศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีควรมีภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล รู้เท่าทันและสามารถใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นผู้นำเชิงมนุษยสัมพันธ์เป็นต้นแบบและสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นผู้นำด้านการสื่อสารโน้มน้าวใจมีทักษะการสื่อสารที่ดี เป็นผู้นำด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์ เป็นแบบอย่างในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตระหนัก และให้ความสำคัญกับทุกหน้าที่ และเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล พัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562). *การบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

นฤมล คูหาแก้ว. (2563). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ยุทธนา วาโยหะ (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วงศ์พัทธ์ ธิติโชติศักดิ์ และสุมัทนา หาญสุริย์. (2564). *แบบภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการบริหารจัดการในสถานการณ์โลกปัจจุบัน*. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 9(36), 22-28.

วิโรจน์ สารรัตนะ และคณะ. (2561). *ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 20(1), 261-271.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑและวิธีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณการเกษตรแหงประเทศไทย.

อรสา มาสิงห์. (2560). *การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภฏันครราชสีมา.

อัจฉรา นิยมาภา. (2561). *การพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (สทมส.). 24(1), 50-63.

Draft. (2005). *Leadership Development : A Review in Context*. The leadership Quartely.11: 581-614.

Hayden, M. C. and Thompson, J. J. (2007). *Policy-Making in Practice: Issues Arising from Evaluationof the Welsh Baccalaureate*. Welsh Journal of Education, 14 (1): 85-99.

Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1991). *Educational Administration: Theory, Research and Practice (4rd ed.)*. New York: McGraw-Hill.

Hoy, W.K., and Miskel, C.G., (2008). *Educational administration: Theory, research, and practice*. 8th edition. New York: McGraw-Hill.

Lambert, V. A., Lambert, C. E. & Ito, M. (2004). *Workplace stressors,ways of coping and demographic characteristics as predictors of physical and mental health of Japanese hospital nurses*. International Journal of Nursing Studies, 41(4), 85 - 97.

Owens, S. (2004, January-March). *Sitting, Sustainable Development and Social Priorities*. Journal of Risk Research. 7(2): 61-63.